

Voorzitter

Reglement van orde. Ik stel aan de Kamer voor, overeenkomstig mijn voorstel als vermeld in het stuk der Kamer nr. 24400-VI, nr. 169b, dit wetsvoorstel zonder schriftelijke voorbereiding en zonder openbare beraadslaging af te doen, onder het voorbehoud dat de regering bereid is om op een later tijdstip deel te nemen aan een met de Kamer te houden debat over met dit begrotingshoofdstuk samenhangende onderwerpen.

Ik constateer, dat dit voorstel op brede instemming kan rekenen.

Met de regering is afgesproken dat dit beleidsdebat op 4 juni aanstaande zal worden gehouden.

Het wetsvoorstel wordt zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

Aan de orde is de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Wijziging van de Wet aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen in verband met de registratie van de dekking van motorrijtuigen in bedrijfsvoorraad, alsmede van de Wet van 2 november 1995 tot wijziging van de Wet aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen in verband met aanvulling van de Boeken 3, 6 en 8 van het Burgerlijk Wetboek met regels betreffende de aansprakelijkheid voor gevaarlijke stoffen en verontreiniging van lucht, water of bodem (Stb. 542) (24335).**

Dit wetsvoorstel wordt zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

Aan de orde is de behandeling van de wetsvoorstellen:

- **Vaststelling van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Kabinet voor Nederlands-Antilliaanse en Arubaanse Zaken (IV) voor het jaar 1996 (24400-IV);**
- **Wijziging van hoofdstuk IV (Kabinet voor Nederlands-Antilliaanse en Arubaanse Zaken) van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten voor het jaar 1994 (slotwet/rekening) (24298).**

De beraadslaging wordt geopend.

□

Mevrouw **Grol-Overling** (CDA): Mijnheer de voorzitter! Graag wil ik dit debat beginnen met het citeren van enkele zeer goede voornemens uit het algemene deel van de memorie van toelichting op de begroting van 1996.

- Uitgangspunt is de zelfredzaamheid van de verschillende delen van het Koninkrijk.

- Er zal een minder vrijblijvende relatie binnen het Koninkrijk zijn. De samenwerkingsrelatie zal nieuw worden ingevuld.

- Er zal regelmatige rapportage zijn over de stand van zaken in Aruba als follow-up van het eerder afgesproken protocol.

- Er zal steeds meer getracht worden, gezamenlijk met de Antilliaanse en Arubaanse regering projecten of programma's te financieren.

- Er zal steun worden gegeven aan bestuurlijke ontwikkeling, mede met behulp van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten.

- Schulden zullen worden gesaneerd met behulp van de analyses en adviezen van het IMF en het rapport van de commissie-Van Lennep.

- Er is veel aandacht voor de rechtshandhaving.

- Er zullen tussentijdse evaluaties worden gemaakt van project- en programmahulp.

Kortom, mijnheer de voorzitter, wie dit voor het eerst leest, denkt dat hier een prima plan ligt. Wie het later leest, denkt dat overigens ook. Ik ben pas verhuisd. Dat was aanleiding tot het nostalgisch bekijken van oude stukken. Dan valt op dat er ieder jaar weer zo'n prachtige memorie van toelichting is op een begroting van toch zo'n 300 mln. Dan komen de twijfels en de vragen over het realiteitskarakter van een en ander op. De zorg om de vooruitgang die soms te snel gaat, de zorg over de stagnatie en soms zelfs over de achteruitgang.

De CDA-fractie heeft grote bezorgdheid over de ontwikkelingen in de Antillen en op Aruba. Ik noem er enkele.

1. De staatkundige herstructurering van de Nederlandse Antillen. Dit onderwerp staat nu al jaren op de agenda. In juli 1995 leek er een nieuwe impuls te zijn in de vorm van het rapport "Make it work" van de Landelijke commissie herstructurering. Sindsdien is het weer stil geworden rond dit onderwerp. Het

lijkt erop dat andere zaken hogere prioriteit hebben. Dat heeft meer weg van crisismanagement dan van lange-termijndenken. De CDA-fractie vraagt van de bewindspersoon om de voortgang van het herstructureringsproces te bevorderen en een tijdpad na te streven.

2. Aruba. Aruba is in het Koninkrijk een heel bijzonder land. Met zo'n 80.000 inwoners heeft het taken en problemen die een even grote gemeente in Nederland ± Hengelo in Overijssel bijvoorbeeld ± nachtmerries zouden bezorgen. Dat maakt het onvermijdelijk, extra zorg te besteden aan het functioneren van de overheid en de rechtsorde. Persoonlijke belangen zijn altijd dichtbij, en daarvan kan misbruik worden gemaakt. Na de berichten van de afgelopen weken wil ik uitdrukkelijk stilstaan bij het belang van instellingen en ambtsdragers die garant staan voor eerlijk en onpartijdig handelen in het bestuur en in de rechtspleging. Dat geldt voor de rekenkamer, het openbaar ministerie, de rechterlijke macht en uiteraard de rol van de gouverneur als orgaan van het Koninkrijk en dus mede belast met de waarborgfunctie inzake de deugdelijkheid van bestuur. Wanneer bijvoorbeeld naar aanleiding van een geruchtmakende transactie over het telecommunicatiebedrijf of over de luchthaven twijfel rijst of het wel allemaal langs rechte wegen is gelopen, moeten deze instanties ongehinderd hun rol kunnen vervullen. Het is ongewenst als zij voor het uitvoeren van onderzoek bij dezelfde instanties moeten aankloppen als de instanties van wie het handelen moet worden getoetst.

Waar het om draait, is dat juist in kleinschalige verhoudingen extra zorgvuldig moet worden omgegaan met het risico van belangenverstrengeling. En als iemand zegt dat hij ten onrechte object van verdenkingen is geworden, dan moet het toch ook in zijn belang zijn dat dit op onpartijdige wijze wordt opgehelderd. Tegen deze achtergrond vragen wij de regering met kracht op te komen voor de vrijheid van vervulling van hun ambtsplichten door het openbaar ministerie, de rekenkamer en andere toetsende instanties.

Wij lezen nu dat de politie het bevoegd gezag ± het openbaar ministerie ± bij de regering aanklaagt. Zulke berichten geven ons